

10674_page_43

δ. Χρυσόβουλλα Ιωάννου Δεσπότη Ούγκλεση (1369, 1371) περί γενναίας ευεργεσίας της Ι. Μονής Βατοπαιδίου.

Ο ηγεμόνας της Θράκης, Σέρβος στην καταγωγή, Ιωάννης Ούγκλεσης με δυο χρυσόβουλλα κατά τα έτη 1369 και 1371 αντίστοιχα, ευεργέτησε γενναία τη Μονή Βατοπαιδίου.

Το πρώτο χρυσόβουλλο εκδόθηκε το Νοέμβριο του 1369, με το οποίο χάρισε ο ηγεμόνας 120 “υπέρπυρα”³³ ως ετήσιο εισόδημα από τη λίμνη της Μπουρούς στη Μονή Βατοπαιδίου³⁴.

Μετά από δύο μόλις χρόνια, τον Απρίλιο του 1371, ο ίδιος εξέδωσε νέο χρυσόβουλλο στο οποίο μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι, όπως οι πριν από αυτόν βασιλείς στήριξαν την ελπίδα τους στη Θεοτόκο, έτσι και αυτός και η βασιλεία του, που κρατούσε όπλα κατά των αθέων Μουσουλμάνων, στήριξαν σ’ αυτήν την ελπίδα τους³⁵.

Η πίστη και η ευλάβεια του βασιλιά στη Θεοτόκο ήταν φανερή και μεγάλη αυτή τον οδήγησε στην Ι. Μ. Βατοπαιδίου για θερμή προσευχή και ευλαβική προσκίνηση της Παναγίας και του Υιού της, για να λάβει το πλούσιο έλεος του Θεού συγκινημένος από το μεγαλείο και τη λαμπρότητα της Μονής εφοδιάστηκε με “μεγάλες είχες” και γι’ αυτό ευεργέτησε τους ασκουμένους μοναχούς αυτής με αυτό το χρυσόβουλλο για να κατέχουν στο εξής “Τό κατά τήν λίμνην τῆς Πορούς”³⁶

33. Υπέρπυρος είναι ο πυρωμένος υπερβολικά δια πυρός, ο τοποθετημένος στη φωτιά. Το υπέρπυρον ήταν το καθαρό χρυσό νόμισμα στους βυζαντινούς που έλαβε το όνομα από το ερυθρό ή πυράδες αυτού χρώμα. Είχε ποικίλη αξία κατά εποχές. (Λεξικό Liddel - Scott, Εκδοτικός οίκος Ι. Σιδέρη, τ. 4, Αθήνα, σ. 448).

34. Ούγκλεσης, Χρυσόβουλλο, σ.18ε.

35. Αυτόθι.

36. “Πορού” ή Μπουρού. Γίνεται λόγος για ένα οικιστικό κέντρο (Κωμόπολη), στη βυζαντινή εποχή στη θέση του σημερινού Πορτολάγους, που ήταν επίγειο της περιοχής και ονομάστηκε “Πόροι” το έτος 879 στη σύνοδο του Φωτίου είχε στείλει δικό της επισκοπο. Η επισκοπή αυτή φαίνεται να διατηρήθηκε μέχρι την εποχή των σταυροφοριών. (Γεωργαντζής, Ξάνθη, σ. 37). Πόρος, ως γνωστόν, σημαίνει το διαβατό μέρος του ποταμού ή του πορθμού ή μπορεί να σημαίνει κάποια κοιλότητα, κάποιο άνοιγμα διά του οποίου μπορεί να περάσει κάτι. Πράγματι το σημερινό Πορτολάγος είναι κτισμένο στο πέρασμα μεταξύ της λίμνης και της θάλασσας και επομένως μπορεί να είναι η συνέχεια του βυζαντινού οικισμού “Πόροι”, ονομασία που με τη νέα της μορφή να εκφράζει σήμερα όλη την περιοχή της Μπουρούς, δοθέντος ότι το σημερινό Πορτολάγος είναι πολύ μεταγενέστερο. Γι’ αυτό υπάρχει η άποψη πως το βυζαντινό όνομα “Πόροι” εξελίχτηκε σε “Πορού”, όπως αναφέρεται στο χρυσόβουλλο του Ούγκλεση (1371) και αργότερα, στην τουρκοκρατία, μετά το 1453, σε Μπουρού γαζόλ (τουρκοποιημένη ονομασία που σημαίνει λίμνη της Μπουρούς). Υπάρχει και

δ. Χρυσόβουλλα Ιωάννου Δεσπότη Ούγκλεση (1369, 1371) περί γενναίας ευεργεσίας της Ι. Μονής Βατοπαιδίου.

Ο ηγεμόνας της Θράκης, Σέρβος στην καταγωγή, Ιωάννης Ούγκλεσης με δυο χρυσόβουλλα κατά τα έτη 1369 και 1371 αντίστοιχα, ευεργέτησε γενναία τη Μονή Βατοπαιδίου.

Το πρώτο χρυσόβουλλο εκδόθηκε το Νοέμβριο του 1369, με το οποίο χάρισε ο ηγεμόνας 120 "υπέρπυρα"³³ ως ετήσιο εισόδημα από τη λίμνη της Μπουρούς στη Μονή Βατοπαιδίου³⁴.

Μετά από δύο μόλις χρόνια, τον Απρίλιο του 1371, ο ίδιος εξέδωσε νέο χρυσόβουλλο στο οποίο μεταξύ των άλλων ανέφερε ότι, όπως οι πριν από αυτόν βασιλείς στήριζαν την ελπίδα τους στη Θεοτόκο, έτσι και αυτός και η βασιλεία του, που κρατούσε όπλα κατά των αθέων Μουσουλμάνων, στήριζαν σ' αυτήν την ελπίδα τους³⁵.

Η πίστη και η ευλάβεια του βασιλιά στη Θεοτόκο ήταν φανερή και μεγάλη αυτή τον οδήγησε στην Ι. Μ. Βατοπαιδίου για θερμή προσευχή και ευλαβική προσκύνηση της Παναγίας και του Υιού της, για να λάβει το πλούσιο έλεος του Θεού συγκινημένος από το μεγαλείο και τη λαμπρότητα της Μονής εφοδιάστηκε με "μεγάλες εύχες" και γ' αυτό ευεργέτησε τους ασκουμένους μοναχούς αυτής με αυτό το χρυσόβουλλο για να κατέχουν στο εξής "Τό κατά τήν λίμνην τής Πορούς"³⁶

33. Υπέρπυρος είναι ο πυρωμένος υπερβολικά δια πυρός, ο τοποθετημένος στη φωτιά. Το υπέρπυρον ήταν το καθαρό χρυσό νόμισμα στους βυζαντινούς που έλαβε το όνομα από το ερυθρό ή πυρόδες αυτού χρώμα. Είχε ποικίλη αξία κατά εποχές. (Λεξικό Liddel - Scott, Εκδοτικός οίκος Ι. Σιδέρη, τ. 4, Αθήνα, σ. 448).

34. Ούγκλεσης, Χρυσόβουλλο, σ.18ε.

35. Αυτόθ.

36. "Πορού" ή Μπουρού. Γίνεται λόγος για ένα οικιστικό κέντρο (Καϊόπολη), στη βυζαντινή εποχή στη θέση του σημερινού Πορτολάγους, που ήταν επίγειο της περιοχής και ονομάστηκε "Πόρος" το έτος 879 στη σύνοδο του Φωτίου είχε στείλει δικό της επίσκοπο. Η επισκοπή αυτή φαίνεται να διατηρήθηκε μέχρι την εποχή των σταυροφοριών. (Γεωργαντζής, Ξάνθη, σ. 37). Πόρος, ως γνωστόν, σημαίνει το διαβατό μέρος του ποταμού ή του πορθμού ή μπορεί να σημαίνει κάποια κούλοτητα, κάποιο άνοιγμα διά του οποίου μπορεί να περάσει κάτι. Πράγματι το σημερινό Πορτολάγος είναι κτισμένο στο πέρασμα μεταξύ της λίμνης και της θάλασσας και επομένως μπορεί να είναι η συνέχεια του βυζαντινού οικισμού "Πόρος", ονομασία που με τη νέα της μορφή να εκφράζει σήμερα όλη την περιοχή της Μπουρούς, δοθέντος ότι το σημερινό Πορτολάγος είναι πολύ μεταγενέστερο. Γι' αυτό υπάρχει η άποψη πως το βυζαντινό όνομα "Πόρος" εξελίχθηκε σε "Πορού", όπως αναφέρεται στο χρυσόβουλλο του Ούγκλεση (1371) και αργότερα, στην τουρκοκρατία, μετά το 1453, σε Μπουρού γιαλ (τουρκοποιημένη ονομασία που σημαίνει λίμνη της Μπουρούς). Υπάρχει και